

Választás a probiotikumok között

DR. DÓCZI ISTVÁN
SZAKGYÓGYSZERÉSZ

Jótékony baktériumokból sokféle létezik. Csakúgy, mint probiotikus hatású baktériumokat tartalmazó termékekből is. Milyen szempontokat érdemes a köztük való választás során figyelembe venni?

A rendelkezésre álló klinikai vizsgálatok és meta-analíziseik alapján egyre inkább nyilvánvaló, hogy a probiotikumoknak a terápiában helyük van – számos területen evidenciákon nyugvó ajánlások támogatják alkalmazásukat [1]. Az antibiotikum-terápiával összefüggő hasmenés gyakoriságának a csökkentésére éppen úgy alkalmazhatók a probiotikumok, mint az akut hasmenéses állapotok kezelésére, gyermekeknél és felnőtteknél egyaránt, a leggyakoribb indikációt említve.

Ellenálló mikroorganizmusokra van szükség!

Hiába juttatjuk a szervezetbe a jótékony baktériumokat, ha azok áldozatul esnek a gyomorsav jelentette erősen savas közegnek, vagy nem élnek túl a velük együtt szedett antibiotikumok támadását. Célszerű olyan probiotikumokat ajánlani a betegeknek, amelyek a fizikai és kémiai hatásokkal szemben ellenállóak, azaz például savrezisztensek és többszörösen antibiotikum-rezisztensek. A fokozott biztonság érdekében tanácsolható a betegeknek, hogy a probiotikus készítményt a két antibiotikum-adag bevétel közötti időben vegyék be, lehetőleg ne éhgyomorral időzítve a bevételt.

Nem mindegy, mennyi baktérium van egy adagban!

Hiába a hangzatos reklámok, hiába a jótékony baktériumok sokfélesége a készítményekben, ha a jótékony baktériumok száma túlságosan alacsony ahhoz, hogy azok a bélcsatornában megtelepedjenek, és kedvező élettani hatásukat kifejthessék! A klinikai vizsgálatok alapján 1 és 10 milliárd közötti (azaz 10⁹ és 10¹⁰ közötti) úgynevezett kolóniaformáló egységre (angolul: colony forming unit; CFU) van szükség ahhoz, hogy a probiotikumok használata terápiásan eredményes lehessen. Természetesen gyereknél és felnőttél más mennyiség szükséges.

Személyre szabott probiotikumok

Minden ember bélflórája más és más, olyan ez, mint egy ujjlenyomat, egyéni sajátosságokkal teli. Ezt tudva logikusnak tűnik az, hogy az ideális probiotikum személyre szabott. A személyre szabottság nemcsak az összetételben, hanem a CFU-értékben, illetve a gyógyszerformában is megnyilvánul. Tudva azt, hogy a kisgyermek és a felnőttek bélflórájának összetétele alapvető eltéréseket mutat, érdemes a kisgyermeknél a számukra (is) for-

mulált, könnyen bevehető, megfelelően dozírozható készítményeket előnyben részesíteni.

A probiotikumok minőségének kulcsa a „gyógyszer” kategóriába sorolás

A „gyógyszer” kategóriába való besorolás a probiotikumoknál a garantált CFU-érték, a klinikailag igazolt hatás, az ellenőrzött minőség és nyomon követhető mellékhatás-spektrum garanciája. Egyéb kategóriába sorolt patikaszerknél (pl. étrend-kiegészítőknél) ez nem minden esetben valósul meg, mint azt az elmúlt időszak hazai és nemzetközi (hatósági) vizsgálatai is alátámasztják. Magyarországon a probiotikumok többsége nem gyógyszer kategóriába van sorolva, jelenleg csekély számú gyógyszerstátuszú van a piacon.

Egyre több olyan tudományos bizonyíték áll rendelkezésre, amely arra mutat, hogy a bélflóra összetételének a normálistól való eltérése, azaz a diszbiózis a betegségek meglepően széles skálájával hozható kapcsolatba. Talán utópisztikus, de a jövőben a probiotikumok alkalmazása az előbb említett gyomor- és bélrendszeri panaszok orvoslásán túl szerepet kaphat a szorongás, a depressziószerű tünetek, az autizmus spektrumzavar, a sclerosis multiplex vagy akár a Parkinson-kór megelőzésében/kezelésében is.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. World Gastroenterology Organisation Global Guidelines. Probiotics and prebiotics. 2017. február.

TESZTKÉRDÉSEK

Választás a probiotikumok között

Dr. Dóczi István

1. Szedhető-e probiotikumok már az antibiotikum-kúra alatt is?

- a) Nem, kontraindikált
- b) Igen, de a probiotikumok protektív hatása csak akkor érvényesül, ha azok antibiotikum-rezisztensek
- c) Igen, de hiába, mert a jótékony baktériumok mindig az antibiotikumok áldozatául esnek

2. Milyen indikációs területen támogatja evidencia a probiotikum-alkalmazást?

- a) Antibiotikum-szedéssel összefüggő hasmenés
- b) Akut hasmenés
- c) Mindkettő

3. Mekkora CFU-érték szükséges ahhoz, hogy egy probiotikum hatásos legyen?

- a) A CFU lényegtelen, a baktériumok sokfélesége számít
- b) 1–10 millió közötti
- c) 1–10 milliárd közötti